

Þykkelsen af sedimentlagene er mindst 1700 m, men det er sandsynligt, at der under denne dybde findes yderligere sedimenter af ældre mesozoiske alder. Kendskabet til sedimenterne i Hatton-Rockall Bassinet skyldes dels geofysiske undersøgelser fra britisk side, dels to dybboringer BH 116 og BH 117, udført som led i det såkaldte JOIDES-projekt. Den ene boring er foretaget i den centrale del af bassinet, den anden i dets østlige flanke (Litteratur: Laughton, Berggren et al, 1972; Roberts 1975 a, b).

Rockall Truget løber i nordøstlig retning fra ca. 53° 30' nordlig bredde i syd til Wyville-Thomson Ryggen i nord og adskiller Rockall Plateauet fra den britiske sokkel. Det opnår en bredde på mere end 250 km. Vanddybden er ca. 1000 m i den nordlige del af truget og overstiger 2000 m i den sydlige ende. Truget er i den sydlige ende, nord på til ca. 58°N, underlejret af ocean-skorpe. Sedimenttykkelsen varierer fra ca. 5000 m i syd til ca. 3000 m i nord. De øverste sedimenter formodes at kunne sammenlignes med de sediment, der er påvist i JOIDES-boringerne BH 116 og 117 i Hatton-Rockall Bassinet. Mod syd-vest begrænses Rockall Truget af Porcupine Banke, som igen danner den vestlige flanke af Porcupine Seabight (Porcupine Truget). Rockall Truget har været

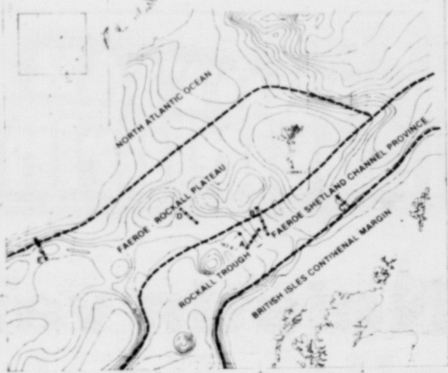

Fig. 1. Bathymetric chart map of the Rockall Trough and the Hatton-Rockall Basin, showing the location of the JOIDES drilling sites BH 116 and BH 117. The map is based on data from the JOIDES project and other sources.

genstand for omfattende undersøgelser fra britisk side, i særlig grad ved D. G. Roberts' geofysiske arbejde. (Litteratur: Roberts 1975 a, b; Himsforth 1975; Kristoffersen 1977).

I 1976 har professor Ivar Hesseland (Stockholm Universitet) i sin rapport »Geologiska förutsättningar för offshoreutvinning av olja og gas« vurderet mulighederne for kulbrinteforekomster på Rockall Plateauet og i Rockall Truget således: »Bankområdene saknar oljegeologisk interesse eftersom sedimentære lager der er dårligt utveklade. I den grabenartede Hatton-Rockall-sanken finns utveklade. I den grabenarta-

de Hatton-Rockall-sanken finns däremot minst 3000 m sediment. Den tertiära lagerföljden är bäst känd. De äldste avlagringarna (paleocen) består av skiffrar och vulkanisk finsand. De överlagras närmast av eocena skiffrar och därefter av oligocen coccolitkalk. Det vulkaniska finsandslagret och coccolitkalken kan förmodas vara lämpliga reservoarbergarter. De tertiära bildningarna underlagras möjligen av mesozoiska skikt.

Eftersom de tertiära sedimenten är i stort sett horisontella är förutsättningarna för oljefällor knappast gynnsamma. Möjligen är utsikterna till oljefällor knappast

gynnsamma. Möjligen är utsikterna till oljefynd något bättre i sänkans östra delar där sedimentavstigningen över den östra kanten (inte osannolikt i form av deltan) var rikligare och där fallstrukturer kan tänkas förekomma. En negativ faktor ur oljageologisk synpunkt är det förhållandevis stora vattendjupet. Rockall Deep (Rockall Truget. J. R.'s anm.) är i detta hänseende så ogynnsamt att detta område får lämnas ur räkningen.

Dr. R. A. Eden (Institute of Geological Sciences) har i et trykt foredrag »Geology and Hydro-carbon Prospects West of Britain« fra 1973 (Financial Times Energy Conference) konkluderet følgende: »There may be long term prospects in Hatton-Rockall Basin«.

Om kulbrintemulighederne i Hatton-Rockall Bassinet, Rockall Truget og Porcupine Truget har professor A. Whiteman (University of Aberdeen) udtalt sig således i et foredrag om »The Potential in Areas still to be Developed« (The second Scandinavia and the North Sea Conference, Oslo, 1975): »The potential of these three Atlantic troughs is very much a subject for conjecture. One can argue that source materials, reservoir rocks and structures must exist in these areas, and that oil may have been generated and have been accumulated. However, they cannot be thought of as »North Seas« at this stage, and the geology of offshore Western Britain and Ireland clearly point to considerable differences between these areas and that rich hydrocarbon basin. All these areas must be regarded as less promising than the North Sea Basin. In saying this, I am not saying that the areas do not have promise, nor that oil and gas will not be found in these basins west of the British Isles, but an exploration manager, faced with decisions about where to place his bets, will recognize the much higher risk factors involved in regions situated way out in the Atlantic. The economics of deep water exploration, wave heights, weather conditions, all these factors including hyper-inflation, may mean that large sections of these areas will remain closed to exploration for some time to come. Arguments about the sovereignty of Rockall, and whether or not Rockall lies within the district of Harris in the County of Inverness, Scotland, (Island of Rockall Act, 10. February 1972 - described as »The last act of Empire« by some), are academic when the economic arguments are put for exploring and producing such areas«.

Færø-Shetland Kanalen og sokkelen vest for Shetland
Om Færø-Shetland Kanalen oprindelse hersker der

Jóannes og oljuleitingin

Nógv av tí, sum í dag verður sagt og skrivað um møguleikarnar at finna olju í føroysku undirgrundini, var longu frammi í 70-unum. Í 1982 hevði Sosialurin áhugaverda samrøðu við jarðfrøðingin Jóannes Rasmussen, sála, sum er tann føroyingur, ið hevur havt hollasta kunnleika til jarðfrøðina við Føroyar.

Tey fund, sum í dag verða gjørd, stutt frá føroyska markinum, staðfesta bert nógv av tí, sum Jóannes visti og umrøddi tá. Men sum tann royndi og vitugi vísindamaðurin Jóannes var, helt hann seg altíð til fakta tvs. til tær upplýsingar, sum hann hevði at arbeiða út frá. Hann var ikki maðurin, ið helt seg til gitingar ella brúkti tey stóru orðini.

Nú so nógv verður skrivað og tosað um oljuvinnu her um leiðir kundi verið áhugavert at trivið í nakkað av tí, sum hesin okkara frægi granskari arbeiddi við og visti. Vit siggja, at nógvir av teimum spurningum hann tá reisir eru júst líka aktuellir í dag. Nú bretar farna olju við okkara mark ber eisini til at siga, at tær metingar hann hevði, eru rættar. Eitt nú um at bestu møguleikar at finna olju eru báðu megin við Hetlandsrennuna.

Sosialurin hevði samrøðu við Jóannes Rasmussen í 1982 um møguleikarnar at finna olju. Hesa samrøðuna endurprentaðu vit í fjør eftir ynski frá lesarum. (Hon finst eisini í oljupakkanum) Í dag fara vit at prenta eitt notat - eina frágreiðing - sum Jóannes Rasmussen skrivaði danska uttanríkisráðnum í 1978 um netup møguleikarnar at finna olju. Hetta hevur ikki verið á prenti áður.

Framhald á síðu 14

